

Tandvård för asylsökande och gömda flyktingar

Landsting och regioner ska erbjuda en god tandvård till alla som är bosatta i Sverige. Omedelbar tandvård ska även ges till den som befinner sig här utan att vara bosatt landet.

Skyldigheten för landsting och regioner att ge vård anges i:

- Hälso- och sjukvårdslag (1982:763)
- Lag (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.
- Tandvårdslag (1985:125)

Definitioner

Asylsökande är en utländsk medborgare som har tagit sig till Sverige och begärt skydd mot förföljelse men som ännu inte fått sin ansökan slutligt prövad av Migrationsverket eller migrationsdomstol. Alla asylsökande har LMA-kort.

LMA-kort visar att innehavaren är asylsökande och därmed berättigad till tandvård enligt gällande bestämmelser. (LMA – Lagen om Mottagande av Asylsökande.)

Gömd flykting och person utan papper vistas i Sverige utan tillstånd – exempelvis efter att ha fått avslag på sin asylansökan eller meddelats beslut om avvisning/utvisning men håller sig undan så att beslutet inte kan verkställas. Det kan även vara en person som inte har sökt asyl och som saknar uppehålls- eller arbetstillstånd eller visum. Dessa personer har inga giltiga LMA-kort.

Regler om tandvård för asylsökande och gömda flyktingar

Persongrupper som omfattas av reglerna

1. Barn som inte fyllt 18 år

Alla asylsökande barn och gömda barn som inte fyllt 18 år har rätt till kostnadsfri, regelbunden och fullständig tandvård som övriga barn bosatta i Västra Götaland. Det är patientens födelsedag och inte hela kalenderår som avgör bedömningen.

Omfattande tandvård ska förhandsbedömas.

Behandlingsansvaret för barn som inte fyllt 18 år ligger i första hand hos Folk tandvården, men patienten har alltid rätt att välja vårdgivare.

Asylsökande ska alltid uppvisa giltigt LMA-kort.

2. Asylsökande som fyllt 18 år

- **Asylsökande som fyllt 18 men inte 22 år har rätt till kostnadsfri omedelbar tandvård och tandvård som inte kan vänta** (se faktaruta på nästa sida). Det är patientens födelsedag och inte hela kalenderår som avgör bedömningen.

- **Asylsökande som fyllt 22 år har rätt till omedelbar tandvård och tandvård som inte kan vänta** (se faktaruta på nästa sida) – **men ska betala 50 kronor i patientavgift per besök.** Det är patientens födelsedag och inte hela kalenderår som avgör bedömningen.

Behandlingsansvaret för asylsökande som fyllt 18 år ligger i första hand hos Folk tandvården. Vid svåra smärtor får även jourhavande privattandläkare behandla asylsökande. Privattandläkare har bara rätt att ge smärtlindring. Om den behandling som återstår kan anses vara tandvård som inte kan vänta, ska privattandläkare omedelbart remittera patienten till Folk tandvården.

All behandling utöver omedelbar tandvård och tandvård som inte kan vänta, ska betalas av patienten själv.

Asylsökande ska alltid uppvisa giltigt LMA-kort.

3. Gömda flyktingar och personer utan papper som fyllt 18 år

Gömda flyktingar och personer utan papper som fyllt 18 år ska vid behov erbjudas omedelbar tandvård (se faktaruta på nästa sida), men **patienten betalar själv kostnaden för vården.**

Tandvårdslagen fräntar inte patienten sitt betalningsansvar – men vården ska komma i första hand och kostnaden i andra hand, enligt Västra Götalandsregionens riktlinjer.

Omedelbar tandvård och tandvård som inte kan vänta avser:

1. Akuta, infektiösa tillstånd i tänderna och deras omgivning. Exempelvis sanering av infektionsfoci, extraktion och akut rotbehandling. Även tandvård som är en följd av akutbehandling till exempel fortsatt rotbehandling, temporära kronersättningar och långtidstemporära fyllningar avses. För rotbehandling av tänder bakom 6:or krävs godkänd förhandsbedömning.
2. Svåra smärttillstånd av varierande orsak och traumatiska tandskador av sådan natur att de kräver omedelbart omhändertagande. Vid traumafall bör en noggrann gränsdragning ske mellan vad som kan anses fordra omedelbar vård och vad som inte kan anses kräva detta.
3. Temporär protetisk ersättning vid förlust av en eller flera tänder i samband med trauma. Exempelvis när akutbehandling eller trauma medfört tandlucka i framtandsområdet. Den definitiva protetiska behandlingen kan däremot vänta. Vid frakturerad tandkrona bör roten skyddas med provisorisk kronersättning.
4. Sekundärkariesangrepp i anslutning till kron- eller brokonstruktioner, som kan äventyra bibehållandet av konstruktionen, bör åtgärdas.
5. Fastsättning av lossnad krona, lagning av avtagbar protes samt ersättning av sådan protes som gått förlorad eller skadats så att den inte kan lagas, bör även ingå i ersättningsberättigad vård under förutsättning att protesen kan anses absolut nödvändig från estetisk och funktionell synpunkt för den vårdsökande.
6. Vid akuta fall med pulpaskada eller osteit bör lämpligheten av rotbehandling eller extraktion prövas varvid indikationerna för extraktion vidgas. Därvid bör hänsyn tas till inte bara tandens värde från funktionell och estetisk synpunkt utan även till den vårdsökandes bettstatus i övrigt.

Källa: Socialstyrelsens Allmänna Råd 1995:4 Hälso- och sjukvård för asylsökande och flyktingar

Tolk

Om det behövs får tolk användas vid behandling av asylsökande personer oavsett ålder samt vid behandling av gömda barn som inte fyllt 18 år. Tolk ska bokas genom en tolkförmedling som har avtal med Västra Götalandsregionen.

Kostnaden betalas av Enheten för Asyl- och Flyktingfrågor inom Västra Götalandregionen.

Gömda flyktingar och personer utan papper som fyllt 18 år ska själva betala kostnaden för tolk.

Viktigt att patienten är medveten om detta innan undersökningen påbörjas samt vilka kostnader det kan komma att röra sig om. Tolk beställs av vårdgivaren på sedvanligt sätt, information kan lämnas av de lokala hälso- och sjukvårdskanslierna.

Obligatoriska uppgifter vid bokning av tolk: Asylsökandes LMA-nummer
Gömda barn som inte fyllt 18 år ska anges som gömt barn

De lokala [hälso- och sjukvårdskanslierna](#) kan svara på frågor angående tolkverksamheten.

Förhandsbedömning

Tandvårdsenheten bedömer:

- Om patienten är berättigad till tandvård för asylsökande personer oavsett ålder och för gömda flyktingar som inte fyllt 18 år.
- Om den föreslagna behandlingen är lämplig utifrån asyltidens längd eller patientens behov.
- Om det begärda priset är skäligt. [Tandvårdsenhetens Ersättningslista](#) för Särskilt Tandvårdsstöd gäller.
- OBS – vård till gömda personer och personer utan papper som fyllt 18 år ska inte förhandsbedömas. De bekostar sin vård själva.

Behandling ska förhandsbedömas i följande fall:

- **All tidsdebitering** – oavsett den beräknade kostnaden.
- **Behandling som beräknas kosta mer än 8 000 kronor per behandlingsperiod** (12 månader från undersökningsdatumet). Dock behöver omedelbar tandvård till gömda flyktingar och personer utan papper som fyllt 18 år inte förhandsbedömas, då vården ska betalas av patienten själv.
- **Omfattande tandvård till barn som inte fyllt 18 år ska alltid förhandsbedömas.** Här avses exempelvis tandreglering (ortodonti) och behandling med käkbensförankrad tandersättning (implantat).
- **Rotbehandling** av tänder bakom 6:or.

Ansökan om förhandsbedömning

Använd [blanketten "Begäran om förhandsbedömning"](#) (samma blankett som gäller för Särskilt Tandvårdsstöd). Det går inte att göra elektronisk begäran om förhandsbedömning, eftersom asylsökande i regel inte har fullständiga personnummer.

Röntgenbilder ska alltid bifogas.

Kostnaden beräknas enligt [Tandvårdsenhetens Ersättningslista](#) för Särskilt Tandvårdsstöd.

Patientuppgifter: Ange om patienten är asylsökande.

Gömda barn som inte fyllt 18 år anges som "gömt barn"

Födelsedatum med åtta siffror (åååå-mm-dd) eller fullständigt personnummer.

Notera alltid asylsökandes LMA-nummer.

All förhandsbedömd vård ska slutföras inom ett år från beslutet. I annat fall ska en ny förhandsbedömning göras.

Ansökan med bilagor skickas till: Västra Götalandsregionen
Regionens Hus
Tandvårdsenheten
405 44 GÖTEBORG

Fakturor och ekonomifrågor

All ersättningsberättigad tandvård faktureras enligt [Tandvårdsenhetens Ersättningslista](#) för Särskilt Tandvårdsstöd.

En kopia av eventuell förhandsbedömning ska bifogas fakturan.

Patientuppgifter i fakturaunderlaget:

Ange om patienten är asylsökande.

Gömda barn som inte fyllt 18 år anges som "gömt barn"

Födelsedatum med åtta siffror (åååå-mm-dd) eller fullständigt personnummer.

Notera alltid asylsökandes LMA-nummer.

Ersättningskravet ska minskas med belopp som mottagits i patientavgifter från asylsökande som fyllt 22 år. Gömda flyktingar eller personer utan papper som fyllt 18 år ska inte faktureras, de bekostar sin vård själva.

Interna fakturor från Folk tandvården skickas till: I 71106
Regionens Hus
542 87 Mariestad

Externa fakturor från privata vårdgivare skickas till: Regionkansliet
Fe 991
405 83 Göteborg
Referens: Beställar-ID 6004001

Kontakt

Tandvårdsenheten

Gunnar Henning
Tandvårdsstrateg
gunnar.henning@vgregion.se

Folk tandvården

Åke Jonson
Kvalitetssamordnare
ake.jonson@vgregion.se

Frågor om fakturering

Marie-Louise Eklind
marie-louise.eklind@vgregion.se
010-441 37 76

Läs mer

[Hälso- och sjukvårdslag \(1982:763\)](#)

[Lag \(2008:344\) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m. fl.](#)

[Tandvårdslag \(1985:125\)](#)

[Förordning \(2008:347\) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m. fl.](#)

[SOSFS 2011:11 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om hälsoundersökning av asylsökande m. fl.](#)

[Asylsökandes rätt till vård](#) 1177 – Västra Götalandsregionen

Västra Götalandsregionens gemensamma riktlinjer för hantering av patienter utan papper
(Dnr RSK 208-2008)